

Chambre des Représentants

SESSION 1968-1969

7 FÉVRIER 1969

PROJET DE LOI

portant approbation de la Convention signée à Bruxelles le 11 mars 1968 portant révision de la Convention entre la Belgique et la Yougoslavie sur la sécurité sociale conclue à Belgrade le 1er novembre 1954.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

La Convention que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à l'approbation du Parlement a pour but de modifier la Convention belgo-yougoslave de sécurité sociale, en vigueur depuis le 1er octobre 1956.

Les raisons qui ont incité les Gouvernements belge et yougoslave à revoir la Convention existante sont de trois ordres.

En premier lieu, il s'est avéré nécessaire d'inclure dans la Convention un certain nombre de dispositions tendant à garantir, de façon plus efficace, la protection sociale des travailleurs migrants et de leurs ayants droit.

Ensuite, il est apparu indispensable d'apporter à la Convention des modifications découlant tant de l'évolution des législations nationales dans les deux pays contractants que de la nécessité d'harmoniser les dispositions de cette Convention avec celles incluses dans les Conventions de sécurité sociale négociées par la Belgique au cours de ces dernières années.

Enfin l'expérience a incité les deux Gouvernements à apporter à la Convention certaines modifications d'ordre technique visant essentiellement à permettre une application plus simple, plus rationnelle et plus rapide des dispositions conventionnelles.

***

Quelques articles de la Convention modificative méritent de plus amples commentaires.

L'article 1er précise que le principe de l'égalité de traitement s'applique également aux ayants droit du travailleur

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1968-1969

7 FEBRARI 1969

WETSONTWERP

houdende goedkeuring van het Verdrag ondergetekend te Brussel op 11 maart 1968 houdende herziening van het Verdrag tussen België en Joegoslavië betreffende de sociale zekerheid, gesloten te Belgrado op 1 november 1954.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het Verdrag dat de Regering de eer heeft aan de goedkeuring van het Parlement voor te leggen, heeft tot doel het Verdrag tussen België en Joegoslavië betreffende de sociale zekerheid, dat sedert 1 oktober 1956 van kracht is, te wijzigen.

De redenen die de Belgische en Joegoslavische regeringen er hebben toe aangezet het bestaand Verdrag te herzien zijn drieënlei.

In de eerste plaats is het noodzakelijk gebleken in het Verdrag een aantal bepalingen in te voegen die tot doel hebben een doelmatiger sociale bescherming voor de migrerende werknemers en voor hun rechtverkrijgenden te waarborgen.

Vervolgens, is het onontbeerlijk gebleken aan het Verdrag wijzigingen te brengen die voortvloeien, zowel uit de evolutie van de nationale wetgevingen in de beide verdragsluitende landen, als uit de noodzaak de bepalingen van dit Verdrag te harmoniëren met die welke zijn bevat in de verdragen betreffende de sociale zekerheid waarover België in de loop van de jongste jaren onderhandelingen heeft gevoerd.

Ten slotte, hebben de beide regeringen aan het Verdrag enkele technische wijzigingen aangebracht waarvan de ervaring de noodzaak heeft aangewezen en die vooral tot doel hebben een meer eenvoudige, meer rationele en vluggere toepassing van de bepalingen van het Verdrag mogelijk te maken.

Enkele artikelen van het wijzigingsverdrag verdienen nader te worden toegelicht.

In artikel 1 wordt nader bepaald dat het beginsel van de gelijke behandeling eveneens van toepassing is op de recht-

auquel s'applique la Convention. Cette précision est conforme à la pratique actuelle.

L'article 2 a pour but d'insérer dans la Convention une description du champ d'application *ratione materiae* qui est plus conforme à la structure actuelle des législations en vigueur dans les deux pays.

L'application de la Convention aux marins de la marine marchande sera réglée par un Arrangement administratif à conclure entre les autorités administratives suprêmes des deux pays.

L'article 4 comporte des dispositions tendant à coordonner les règles de non-cumul figurant dans les législations des deux pays contractants.

Les dispositions de la Convention qui concernent l'octroi des prestations de l'assurance maladie-maternité dans le pays du nouveau lieu de travail, ont été simplifiées et harmonisées. Tel est l'objet des articles 5 et 6.

L'article 8 insère dans la Convention deux articles qui accordent aux travailleurs intéressés de nouveaux avantages en matière d'assurance maladie-maternité. Ces articles poursuivent les objectifs suivants :

1° l'octroi, aux membres de la famille du travailleur migrant restés dans le pays d'origine, des prestations de l'assurance maladie-maternité; ces prestations sont servies par les institutions du pays de résidence des membres de la famille et remboursées, pour les trois quarts de leur montant, par les institutions du pays où le travailleur est occupé (article 8bis);

2° le maintien des prestations au travailleur, admis au bénéfice des prestations dans l'un des deux pays, lorsqu'il est autorisé à transférer sa résidence dans l'autre pays; cette disposition s'applique également aux membres de la famille de ce travailleur (article 8ter).

Les règles pour l'octroi des prestations en nature aux titulaires de pensions accordées en vertu de la législation de l'un ou des deux pays contractants, qui font l'objet de l'article 9 de la Convention de 1954 sont modifiées en vue de leur harmonisation avec les dispositions correspondantes reprises dans d'autres conventions conclues par la Belgique.

L'article 12 a inséré dans la Convention une disposition qui permet aux institutions belges de calculer la partie de pension qui leur incombe, en fonction des seules périodes d'assurance accomplie en Belgique. Ce mode de calcul donne des résultats équivalents à ceux qui seraient obtenus en appliquant les règles fixées par la Convention. Cette nouvelle disposition permettra — et c'est là le but essentiel qu'elle poursuit — aux institutions belges de liquider plus rapidement les pensions des intéressés.

L'article 18 tend à modifier les dispositions de la Convention en matière de prestations familiales. Ces dispositions imposent la totalisation des périodes d'assurance pour l'ouverture du droit aux prestations familiales et instaurent le principe de l'octroi desdites prestations en faveur des enfants élevés dans le pays autre que celui où le travailleur est occupé. En ce qui concerne la Belgique, cette disposition se limite aux allocations familiales proprement dites, à l'exclusion des allocations spéciales ou majorées. Un Arrangement administratif devra déterminer, notamment, les conditions d'octroi et les taux de ces allocations.

hebbenden van de werknemers op wie het Verdrag van toepassing is. Deze precisering stemt overeen met de huidige praktijk.

Artikel 2 heeft tot doel in het Verdrag een beschrijving in te voegen van het toepassingsgebied *ratione materiae* welke dichter aanleunt bij de huidige structuur van de sociale-zekerheidswetgevingen welke in beide landen in voege zijn.

De toepassing van het Verdrag op de zeelieden ter koopvaardij zal worden geregeld in een administrative Schikking te sluiten tussen de hoogste administratieve autoriteiten van de twee landen.

Artikel 4 bevat bepalingen die tot doel hebben de regelen met betrekking tot het cumulatieverbod die in de wetgevingen van de beide verdragsluitende landen voorkomen, te coördineren.

De bepalingen van het Verdrag die de toeënkennung betreffen van de prestaties van de ziekte- en moederschapsverzekering in het land van de nieuwe werkplaats, werden vereenvoudigd en geharmoniseerd. Zulks is het doel van artikelen 5 en 6.

Bij artikel 8 worden in het Verdrag twee artikelen ingevoegd die aan de betrokken werknemers nieuwe voordeelen op het gebied van de ziekte- en moederschapsverzekering toeënkennen. Deze artikelen streven de volgende doeleinden na :

1° de toeënkennung aan de gezinsleden van de migrerende werknemer die in het land van herkomst zijn gebleven, van de prestaties van de ziekte- en moederschapsverzekeringen; deze prestaties worden verleend door de instellingen van het land van de verblijfplaats van de gezinsleden en zij worden terugbetaald, ten belope van drie vierden van het bedrag, door de instellingen van het land waar de werknemer is tewerkgesteld (artikel 8bis);

2° het behoud van de prestaties voor de werknemer, die op de prestaties in één van beide landen gerechtigd is, wanneer hij gemachtigd werd zijn woonplaats naar het andere land over te brengen; deze bepaling is eveneens van toepassing op de gezinsleden van deze werknemer (artikel 8ter).

De regeling voor de toeënkennung van de verstrekkingen aan de gerechtigden op pensioenen toegekend, overeenkomstig de wetgeving van één of van beide verdragsluitende landen, welke opgenomen is in artikel 9 van het Verdrag van 1954 wordt gewijzigd met het oog op de harmonisering met de overeenkomstige bepalingen welke voorkomen in andere door België afgesloten verdragen.

Artikel 12 voegt in het Verdrag een bepaling in die het de Belgische instellingen mogelijk maakt het deel van het pensioen dat te haren laste valt te berekenen, uitsluitend naar verhouding van de verzekeringstijdvakken die in België werden volbracht. Deze berekeningswijze geeft resultaten die gelijkwaardig zijn aan die welke worden verkregen bij toepassing van de regelen die het Verdrag bepaalt. Deze nieuwe bepaling zal het de Belgische instellingen mogelijk maken om de pensioenen vlugger aan de betrokkenen uit te betalen, hetgeen het hoofddoel is dat zij nastreeft.

Artikel 18 heeft tot doel de bepalingen van het Verdrag te wijzigen met betrekking tot de kinderbijslag. Deze bepalingen gebieden de samentelling van de verzekeringstijdvakken voor de ingang van het recht op de kinderbijslag en voeren het principe in van de toeënkennung van deze kinderbijslag ten gunste van de kinderen die worden opgevoed in het andere land dan dat waar de werknemer is tewerkgesteld. Voor België geldt deze bepaling enkel voor de eigenlijke kinderbijslag, ter uitsluiting van de bijzondere of verhoogde kinderbijslag. Een Administratieve Schikking zal, inzonderheid, de toeënkenningsvoorwaarden en de bedragen van deze kinderbijslag vaststellen.

L'article 19 complète l'article 23 de la Convention en y insérant des règles adéquates applicables en cas d'aggravation d'une maladie professionnelle déjà indemnisée dans l'un des deux pays.

Les nouvelles dispositions de l'article 31 visent à imposer le paiement de l'indemnité funéraire au bénéficiaire résidant dans le pays autre que celui où se trouve l'institution débitrice et à fixer les critères pour la désignation de cette institution.

Les autres articles de la Convention n'appellent pas de commentaires particuliers.

Tel est, Mesdames, Messieurs, l'objet de la Convention que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à votre approbation.

Le Ministre des Affaires étrangères.

Artikel 19 vult artikel 23 van het Verdrag aan met een aangepaste regeling welke van toepassing is in geval van verergering van een beroepsziekte die reeds in één van beide landen aanleiding gaf tot vergoeding.

De nieuwe bepalingen van artikel 31 hebben tot doel de betaling op te leggen van de begrafeniskosten aan de gerechtigde die in het andere land verblijft dan dat waar de betalingsinstelling zich bevindt en de criteria vast te leggen voor de aanwijzing van deze instelling.

De overige artikelen van het Verdrag vergen geen bijzondere commentaar.

Dit is, Dames en Heren, het doel van het Verdrag dat de Regering de eer heeft aan uw goedkeuring voor te leggen.

De Minister van Buitenlandse Zaken.

P. HARMEL.

Le Ministre de la Prévoyance sociale.

De Minister van Sociale Voorzorg.

P. DE PAEPE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre des vacations, saisi par le Ministre des Affaires étrangères, le 21 août 1968, d'une demande d'avis sur le projet de loi « portant approbation de la convention signée à Bruxelles le 11 mars 1968 portant révision de la convention entre la Belgique et la Yougoslavie sur la sécurité sociale, conclue à Belgrade le 1er novembre 1954 », a donné le 12 septembre 1968 l'avis suivant :

La convention annexée au projet modifie la convention entre la Belgique et la Yougoslavie sur la sécurité sociale, conclue à Belgrade le 1er novembre 1954. Cette dernière convention a été approuvée par la loi du 4 juillet 1956, publiée au *Moniteur* du 1er septembre 1956.

Le Conseil d'Etat relève certaines erreurs matérielles qui figurent dans la convention, notamment :

1. A l'article 20 de la convention remplaçant l'article 31, § 1er, il faut lire : « l'organisme ... qu'il applique » au lieu de « qu'elle applique ».

2. A l'article 21, introduisant un § 4 dans l'article 31, il faut lire « elles représentent » au lieu de « ils représentent ».

3. A l'article 24 de la convention, il faut lire dans le texte de l'article 37 nouveau « le Ministre » et non pas « le Ministère ».

La convention ne fait pas mention de la langue ou des langues dans lesquelles elle a été rédigée. Il n'est pas possible de déterminer, en cas de contestation, quel est le texte qui fait foi. En l'absence d'indications dans le traité, il serait souhaitable que l'exposé des motifs donne des éclaircissements sur ce point. Si le texte néerlandais n'était qu'une traduction, il faudrait en faire expressément mention au moment de la publication.

En outre, dans l'ignorance où le Conseil d'Etat se trouve du caractère authentique ou non du texte néerlandais, il estime indispensable de formuler les observations de forme suivantes :

Dans la version néerlandaise de l'article 2, a et b, il convient d'écrire :

« a) de wetgeving betreffende de ziekte- en invaliditeitsverzekering voor arbeiders, bedienden, mijnwerkers en zeelieden ter koopvaardij;

b) de wetgeving betreffende het rust- en overlevingspensioen voor arbeiders, bedienden, mijnwerkers en ermede gelijkgestelden en zeelieden ter koopvaardij, alsook de wetgeving betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers ».

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste vacantiekamer, de 21^e augustus 1968 door de Minister van Buitenlandse Zaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « houdende goedkeuring van het verdrag ondertekend te Brussel op 11 maart 1968 houdende herziening van het verdrag tussen België en Joegoslavië betreffende de sociale zekerheid, gesloten te Belgrado op 1 november 1954 », heeft de 12^e september 1968 het volgend advies gegeven :

Het bij het ontwerp gevoegde verdrag wijzigt het verdrag tussen België en Joegoslavië betreffende de sociale zekerheid, ondertekend te Belgrado op 1 november 1954. Laatstgenoemd verdrag is goedgekeurd bij de wet van 4 juli 1956, die bekendgemaakt is in het *Belgisch Staatsblad* van 1 september 1956.

De Raad van State moge wijzen op een aantal materiële vergissingen in het verdrag, onder meer :

1. In artikel 20, dat artikel 31 vervangt, § 1, Franse tekst, moet worden gelezen : « l'organisme ... qu'il applique » in plaats van « qu'elle applique ».

2. In artikel 21, hetwelk in artikel 31 een paragraaf 4 invoegt, moet in de Franse tekst worden gelezen : « elles représentent » in plaats van « ils représentent ».

3. In artikel 24 van het verdrag moet in de nieuwe Franse tekst voor artikel 37 gelezen worden « le Ministre » en niet « le Ministère ».

Het verdrag zegt niets over de taal of talen waarin het geredigeerd is. In geval van betwisting kan niet worden uitgemaakt welke de rechts geldige tekst is. Nu daaromtrent niets vermeld is in het verdrag, ware het wenselijk dat de memorie van toelichting daarin klarheid zou brengen. Is de Nederlandse tekst slechts een vertaling, dan zou dat bij de bekendmaking met zoveel woorden moeten worden gezegd.

Ofschoon in het onzekere verkerend over de authenticiteit van de Nederlandse tekst, acht de Raad de volgende opmerkingen in verband met de redactie onmisbaar :

In artikel 2 van het ontwerp leze men de tekst onder a en b als volgt :

« a) de wetgeving betreffende de ziekte- en invaliditeitsverzekering voor arbeiders, bedienden, mijnwerkers en zeelieden ter koopvaardij;

b) de wetgeving betreffende het rust- en overlevingspensioen voor arbeiders, bedienden, mijnwerkers en ermede gelijkgestelden en zeelieden ter koopvaardij, alsook de wetgeving betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers ».

Au littera f il y a lieu d'écrire : « onvrijwillig werklozen ».

Au 1 de l'article 3, il y a lieu d'écrire : « met de hoogste administratieve autoriteiten ».

A l'article 5 le mot « arbeidsongeschikt » doit être remplacé par le mot « arbeidsgeschikt ».

Les articles 8 et 9 gagneraient à être rédigés dans les termes suivants :

« Artikel 8. — In hoofdstuk I van titel II van hetzelfde verdrag worden twee nieuwe artikelen ingevoegd, luidend als volgt :

« Artikel 8bis. De rechthebbenden van een werkneemer of van een ermee gelijkgestelde, die op de prestaties recht heeft overeenkomstig de wetgeving van het land van aansluiting, hebben aanspraak op de verstrekkingen van de ziekte- en moederschapsverzekering, wanneer zij verblijven op het grondgebied van het ander verdragsluitende land dan dat waar de werkneemer aangesloten is, voor zover zij geen recht hebben op de verstrekkingen van de wetgeving van het land van verblijf.

Het ingaan van het recht op die verstrekkingen wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving van het land van aansluiting. Overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving van het land van verblijf wordt bepaald wie rechthebbende is en worden omvang en duur van de verstrekkingen alsook de nadere regelen voor het verlenen daarvan vastgesteld.

De instelling van het land van aansluiting betaalt aan de instelling van het land van verblijf de drie vierden terug van de uitgaven met betrekking tot die verstrekkingen. De bevoegde administratieve autoriteiten van de verdragsluitende landen kunnen beslissen dat de terugbetalingen zullen worden verricht op basis van een forfaitair bedrag dat zij bepalen.

Artikel 8ter. De werknemers of ermee gelijkgestelden, die op de prestaties gerechtigd zijn overeenkomstig de wetgeving van een van de verdragsluitende landen, alsook de rechthebbenden, behouden dit voordeel wanneer zij hun verblijfplaats naar het andere land overbrengen op voorwaarde dat de bevoegde instelling van het land van aansluiting deze overbrenging toestaat.

De bepalingen van artikel 8bis, tweede en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9. — Artikel 9 van hetzelfde verdrag wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Artikel 9. § 1. Wanneer de gerechtigde op pensioenen, welke uit hoofde van de wetgevingen van beide verdragsluitende landen zijn verschuldigd, recht heeft op verstrekkingen op grond van de wetgeving van het verdragsluitende land op het grondgebied waarvan hij verblijft, rekening gehouden met het totaal van de in beide landen volbrachte verzekeringstijdvakken, worden die verstrekkingen aan deze gerechtigde en aan de rechthebbenden verleend door de instelling van het land van verblijf ten laste van die instelling.

§ 2. Wanneer de gerechtigde op een pensioen, dat uit hoofde van de wetgeving van één van de verdragsluitende landen is verschuldigd, op het grondgebied van het ander verdragsluitende land verblijft, worden de verstrekkingen hem, alsook aan de rechthebbenden, verleend door de instelling van het land van verblijf alsof de betrokken gerechtigd was op een pensioen uit hoofde van de wetgeving van laatstgenoemd land.

Het ingaan van het recht op die verstrekkingen wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving van het land dat het pensioen verschuldigd is. Omvang en duur van die verstrekkingen, alsook de nadere regelen voor het verlenen daarvan, worden vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving van het land van verblijf.

Die verstrekkingen worden terugbetaald door de bevoegde instelling van het land dat het pensioen toekent, behalve wanneer de betrokkenen in het land van zijn verblijfplaats in een andere hoedanigheid recht heeft op die verstrekkingen.

§ 3. De hoogste administratieve autoriteiten van de verdragsluitende landen kunnen beslissen dat de in § 2 van dit artikel bedoelde terugbetalingen worden verricht op grond van een forfaitair bedrag dat zij vaststellen ».

A l'article 16, il convient d'écrire : « ... zolang zij in een van beide verdragsluitende landen verblijven ».

A l'article 19, le texte du § 2, littera a, gagnerait à être rédigé dans les termes suivants :

« a) indien de werkneemer, op het grondgebied van laatstgenoemd land, geen betrekking heeft uitgeoefend die de beroepsziekte of de verergering ervan tot gevolg kan hebben, blijft de aansluitingsinstelling van het eerste land gehouden de verstrekkingen te haren laste te nemen overeenkomstig haar eigen wetgeving, daarbij rekening houdend met de verergering; ».

A l'article 20, il convient de remplacer le mot « woont » par le mot « verblijft ».

Dans le même article, le texte des §§ 2 et 3 de l'article 31 du traité doivent mieux rédigé ainsi qu'il suit :

« § 2. Bij overlijden van een persoon die gerechtigd is op een ouderdomspensioen of op een invaliditeitsvergoeding vanwege de bevoegde instellingen van beide verdragsluitende landen door samenstelling van de verzekeringstijdvakken, is de uitkering voor begrafeniskosten verschuldigd door de bevoegde instelling van het land waar de werkneemer het laatst verzekerd was, indien, rekening houdend met de samengestelde perioden, de bij de wetgeving van dat land vereiste voorwaarden vervuld zijn.

§ 3. Bij het overlijden van een persoon die gerechtigd is op een ouderdomspensioen vanwege de instelling van één enkel verdragsluitend land of op een verstrekking die verschuldigd is ingevolge de Belgische of Joegoslavische wetgeving betreffende de arbeidsongevallen of de beroepsziekten, is de uitkering voor begrafeniskosten verschuldigd door de bevoegde instelling van het land dat het pensioen of de prestatie verschuldigd is, indien de bij de wetgeving van dat land vereiste voorwaarden vervuld zijn ».

A l'article 21, les mots « als mandataris optreden van een onderdaan » doivent être remplacés par les mots « optreden als gemachtigde van een onderdaan ».

L'article 23 gagnerait à être rédigé dans les termes suivants :

« Artikel 23. — Artikel 35 van hetzelfde verdrag wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Artikel 35. De aanvragen en beroepen die binnen een vastgestelde termijn zouden moeten worden ingediend bij een autoriteit, een instelling of een rechtscollege van één van de verdragsluitende landen, bevoegd om de aanvragen en de beroepen inzake sociale zekerheid te ontvangen, worden als ontvankelijk beschouwd indien zij binnen dezelfde termijn bij een overeenkomstige autoriteit, instelling of een overeenkomstig rechtscollege van het andere land worden ingediend. In dat geval moet deze autoriteit, deze instelling of dit rechtscollege die aanvragen of beroepen onverwijld doorzenden ».

Onder f leze men : « onvrijwillig werklozen ».

In artikel 3, 1, leze men : « met de hoogste administratieve autoriteiten ».

In artikel 5 vervange men het woord « arbeidsongeschikt » door « arbeidsgeschikt ».

De artikelen 8 en 9 leze men als volgt :

« Artikel 8. — In hoofdstuk I van titel II van hetzelfde verdrag worden twee nieuwe artikelen ingevoegd, luidend als volgt :

« Artikel 8bis. De rechthebbenden van een werkneemer of van een ermee gelijkgestelde, die op de prestaties recht heeft overeenkomstig de wetgeving van het land van aansluiting, hebben aanspraak op de verstrekkingen van de ziekte- en moederschapsverzekering, wanneer zij verblijven op het grondgebied van het ander verdragsluitende land dan dat waar de werkneemer aangesloten is, voor zover zij geen recht hebben op de verstrekkingen van de wetgeving van het land van verblijf.

Het ingaan van het recht op die verstrekkingen wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving van het land van aansluiting. Overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving van het land van verblijf wordt bepaald wie rechthebbende is en worden omvang en duur van de verstrekkingen alsook de nadere regelen voor het verlenen daarvan vastgesteld.

De instelling van het land van aansluiting betaalt aan de instelling van het land van verblijf de drie vierden terug van de uitgaven met betrekking tot die verstrekkingen. De bevoegde administratieve autoriteiten van de verdragsluitende landen kunnen beslissen dat de terugbetalingen zullen worden verricht op basis van een forfaitair bedrag dat zij bepalen.

Artikel 8ter. De werknemers of ermee gelijkgestelden, die op de prestaties gerechtigd zijn overeenkomstig de wetgeving van een van de verdragsluitende landen, alsook de rechthebbenden, behouden dit voordeel wanneer zij hun verblijfplaats naar het andere land overbrengen op voorwaarde dat de bevoegde instelling van het land van aansluiting deze overbrenging toestaat.

De bepalingen van artikel 8bis, tweede en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9. — Artikel 9 van hetzelfde verdrag wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Artikel 9. § 1. Wanneer de gerechtigde op pensioenen, welke uit hoofde van de wetgevingen van beide verdragsluitende landen zijn verschuldigd, recht heeft op verstrekkingen op grond van de wetgeving van het verdragsluitende land op het grondgebied waarvan hij verblijft, rekening gehouden met het totaal van de in beide landen volbrachte verzekeringstijdvakken, worden die verstrekkingen aan deze gerechtigde en aan de rechthebbenden verleend door de instelling van het land van verblijf ten laste van die instelling.

§ 2. Wanneer de gerechtigde op een pensioen, dat uit hoofde van de wetgeving van één van de verdragsluitende landen is verschuldigd, op het grondgebied van het ander verdragsluitende land verblijft, worden de verstrekkingen hem, alsook aan de rechthebbenden, verleend door de instelling van het land van verblijf alsof de betrokken gerechtigd was op een pensioen uit hoofde van de wetgeving van laatstgenoemd land.

Het ingaan van het recht op die verstrekkingen wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving van het land dat het pensioen verschuldigd is. Omvang en duur van die verstrekkingen, alsook de nadere regelen voor het verlenen daarvan, worden vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving van het land van verblijf.

Die verstrekkingen worden terugbetaald door de bevoegde instelling van het land dat het pensioen toekent, behalve wanneer de betrokkenen in het land van zijn verblijfplaats in een andere hoedanigheid recht heeft op die verstrekkingen.

§ 3. De hoogste administratieve autoriteiten van de verdragsluitende landen kunnen beslissen dat de in § 2 van dit artikel bedoelde terugbetalingen worden verricht op grond van een forfaitair bedrag dat zij vaststellen ».

In artikel 16 leze men : « ... zolang zij in een van beide verdragsluitende landen verblijven ».

In artikel 19 kan de tekst van § 2, a, beter als volgt worden gelezen :

« a) indien de werkneemer, op het grondgebied van laatstgenoemd land, geen betrekking heeft uitgeoefend die de beroepsziekte of de verergering ervan tot gevolg kan hebben, blijft de aansluitingsinstelling van het eerste land gehouden de verstrekkingen te haren laste te nemen overeenkomstig haar eigen wetgeving, daarbij rekening houdend met de verergering; ».

In artikel 20 vervange men het woord « woont » door « verblijft ».

In hetzelfde artikel kunnen §§ 2 en 3 van artikel 31 van het verdrag beter als volgt worden gelezen :

« Artikel 23. — Artikel 35 van hetzelfde verdrag wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Artikel 35. De aanvragen en beroepen die binnen een vastgestelde termijn zouden moeten worden ingediend bij een autoriteit, een instelling of een rechtscollege van één van de verdragsluitende landen, bevoegd om de aanvragen en de beroepen inzake sociale zekerheid te ontvangen, worden als ontvankelijk beschouwd indien zij binnen dezelfde termijn bij een overeenkomstige autoriteit, instelling of een overeenkomstig rechtscollege van het andere land worden ingediend. In dat geval moet deze autoriteit, deze instelling of dit rechtscollege die aanvragen of beroepen onverwijld doorzenden ».

A l'article 24 du projet, il convient d'écrire : « In elk van de verdrag-sluittende landen worden als ... ».

En ce qui concerne le dernier alinéa de l'article 2 de la convention, l'exposé des motifs devrait préciser à l'intervention de quelles autorités l'arrangement, visé par cette disposition, devrait être pris ainsi que la forme de cet arrangement. Il y a lieu, en effet, de savoir si cet arrangement est de même nature que les arrangements administratifs, visés aux articles 10 et 18.

En outre, le Conseil d'Etat attire l'attention du Gouvernement sur le manque d'unité de la terminologie de la convention en ce qui concerne les autorités habilitées à agir : à l'article 8bis, introduit par l'article 8, il est question dans la dernière phrase d'autorités administratives compétentes pour une décision à prendre qui est similaire à celle dont il est question au § 3 de l'article 9, où sont utilisés les termes « autorités administratives suprêmes ».

La chambre était composée de :

Messieurs : G. Van Bunnen, conseiller d'Etat, président,
H. Adriaens et P. Vermeulen, conseillers d'Etat,
P. De Visscher et M. Verschelden, conseillers de la
section de législation,
M. Jacquemijn, greffier adjoint, greffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. G. Van Bunnen.

Le rapport a été présenté par M. O. De Leye, substitut de l'auditeur général.

Le Greffier,
(s.) M. JACQUEMIJN.

Le Président,
(s.) G. VAN BUNNEN.

In artikel 24 van het ontwerp moet worden gelezen : « In elke van de verdrag-sluittende landen worden als ... ».

In verband met het laatste lid van artikel 2 van het verdrag zou de memorie van toelichting moeten aangeven door toedoen van welke overheden en in welke vorm de aldaar bedoelde schikking moet worden getroffen. Het is immers van belang te weten of het hier gaat om een schikking van dezelfde aard als de administratieve schikkingen bedoeld in de artikelen 10 en 18.

Bovendien vestigt de Raad van State de aandacht van de Regering op het gemis van eenheid in de terminologie van het verdrag wat de autoriteiten betreft die bevoegd zijn om op te treden : in artikel 8bis, ingevoegd door artikel 8, is in de laatste volzin sprake van administratieve autoriteiten die bevoegd zijn tot het nemen van een beslissing die gelijkenis vertoont met de beslissing waarvan sprake is in § 3 van artikel 9; daar is echter gewerkt met de term « hoogste administratieve autoriteiten ».

De kamer was samengesteld uit :

De Heren : G. Van Bunnen, staatsraad, voorzitter,
H. Adriaens en P. Vermeulen, staatsrader,
P. De Visscher en M. Verschelden, bijzitters van de
afdeling wetgeving,
M. Jacquemijn, adjunct-griffier, griffier.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. G. Van Bunnen.

Het verslag werd uitgebracht door de H. O. De Leye, substituut-auditeur-generaal.

De Griffier,
(get.) M. JACQUEMIJN.

De Voorzitter,
(get.) G. VAN BUNNEN.

PROJET DE LOI**BAUDOUIN,**

Roi des Belges.

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Affaires étrangères et de Notre Ministre de la Prévoyance sociale,

Nous AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Affaires étrangères et Notre Ministre de la Prévoyance sociale sont chargés de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

Article unique.

La Convention signée à Bruxelles le 11 mars 1968 portant révision de la Convention entre la Belgique et la Yougoslavie sur la sécurité sociale conclue à Belgrade le 1er novembre 1954, sortira son plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 6 février 1969.

PAR LE ROI :

*Le Ministre des Affaires étrangères.***BAUDOUIN.****WETSONTWERP****BOUDEWIJN,**

Koning der Belgen.

Aan allen, die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Buitenlandse Zaken en van Onze Minister van Sociale Voorzorg,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Buitenlandse Zaken en Onze Minister van Sociale Voorzorg zijn gelast, in Onze naam, bij de Wetgevende Kamers het wetsontwerp in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Enig artikel.

Het Verdrag ondertekend te Brussel op 11 maart 1968 houdende herziening van het Verdrag tussen België en Joegoslavië betreffende de sociale zekerheid, gesloten te Belgrado op 1 november 1954, zal volkomen uitwerking hebben.

Gegeven te Brussel, op 6 februari 1969.

VAN KONINGSWEGE :

*De Minister van Buitenlandse Zaken.***P. HARMEL.***De Minister van Sociale Voorzorg.***P. DE PAEPE.***Le Ministre de la Prévoyance sociale.*

(Vertaling)

CONVENTION

signée à Bruxelles le 11 mars 1968, portant révision de la Convention entre la Belgique et la Yougoslavie sur la sécurité sociale, signée à Belgrade le 1er novembre 1954.

Sa Majesté le Roi des Belges

et

Le Président de la République Socialiste Fédérative de Yougoslavie,

Animés du désir d'adapter la Convention de sécurité sociale à l'évolution des législations intervenue dans les deux Etats contractants ainsi qu'à l'orientation générale prise par les instruments internationaux en matière de sécurité sociale,

Ont résolu de conclure une Convention portant modification de la Convention existante et, à cet effet, ont nommé leurs plénipotentiaires, savoir :

Sa Majesté le Roi des Belges :

Son Excellence Monsieur P. De Paepe, Ministre de la Prévoyance Sociale,

Le Président de la République Socialiste Fédérative de Yougoslavie :

Son Excellence Monsieur Milos Lalovic, Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire à Bruxelles,

Lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs, reconnus en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes :

Article 1.

A l'article 1 de la Convention du 1er novembre 1954, les mots « *ainsi que leurs ayants droit* » sont insérés après les mots « *et en bénéficiant* ».

Article 2.

Le paragraphe 1er de l'article 2 de la même Convention est remplacé par la disposition suivante :

« Paragraphe 1er

Les législations de sécurité sociale auxquelles s'applique la présente Convention sont :

en Belgique :

(a) la législation relative à l'assurance maladie-invalidité des ouvriers, des employés, des ouvriers mineurs et des marins de la marine marchande;

(b) la législation relative à la pension de retraite et de survie des ouvriers, des employés, des ouvriers mineurs et assimilés et des marins de la marine marchande, ainsi que la législation relative à la pension de retraite et de survie des travailleurs salariés;

(c) la législation relative aux allocations familiales des travailleurs salariés;

(d) la législation relative aux accidents du travail, y compris celle relative aux gens de mer;

(e) la législation relative aux maladies professionnelles;

(f) les législations relatives à l'organisation du soutien des chômeurs involontaires et du paiement des indemnités d'attente du pool des marins de la marine marchande.

en Yougoslavie :

(a) la législation concernant la sécurité sociale;

(b) la législation sur les allocations familiales;

(c) la législation sur l'organisation et le financement de l'emploi et du soutien aux travailleurs restés involontairement sans travail.

VERDRAG

houdende herziening van het Verdrag tussen België en Joegoslavië betreffende de sociale zekerheid, ondertekend te Belgrado op 1 november 1954.

Zijne Majesteit de Koning der Belgen

en

De President van de Socialistische Federale Republiek Joegoslavië,

Bezielt met het verlangen het Verdrag betreffende de sociale zekerheid aan de evolutie aan te passen die de wetgevingen in de beide verdragsluitende Staten hebben doorgemaakt, alsook aan de algemene oriëntatie van de internationale oorkonden op het gebied van de sociale zekerheid.

Hebben besloten een Verdrag te sluiten houdende wijziging van het bestaande Verdrag en hebben te dien einde hun gevormdigen benoemd, met name :

Zijne Majesteit de Koning der Belgen :

Zijne Excellentie de Heer P. De Paepe, Minister van Sociale Voorzorg,

De President van de Socialistische Federale Republiek Joegoslavië :

Zijne Excellentie de Heer Milos Lalovic, Buitengewoon en Gevolmachtigd Ambassadeur te Brussel,

Die, na uitwisseling van hun volmachten, welke in goede en behoorlijke vorm werden bevonden, omtrent de navolgende bepalingen zijn overeengekomen :

Artikel 1.

In het artikel 1 van het Verdrag van 1 november 1954, worden de woorden « *alsook hun rechthebbenden* » ingevoegd na de woorden « *en genieten* ».

Artikel 2.

Paragraaf 1 van artikel 2 van hetzelfde Verdrag wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Paragraaf 1.

De wetgevingen inzake sociale zekerheid waarop dit Verdrag van toepassing is, zijn :

in België :

(a) de wetgevingen betreffende de ziekte- en invaliditeitsverzekering voor de arbeiders, bedienden, mijnwerkers en zeelieden ter koopvaardij;

(b) de wetgeving betreffende het rust- en overlevingspension voor arbeiders, bedienden, mijnwerkers en ermee gelijkgestelde, en zeelieden ter koopvaardij, alsook de wetgeving betreffende het rust- en overlevingspension voor werknemers;

(c) de wetgeving betreffende de kinderbijslag voor werknemers;

(d) de wetgeving betreffende de arbeidsongevallen, met inbegrip van deze betreffende de zeelieden;

(e) de wetgeving betreffende de beroepsziekten;

(f) de wetgevingen betreffende de organisatie van de steun aan onvrijwillige werklozen en van de betaling van de wachtgelden van de pool van de zeelieden ter koopvaardij.

in Joegoslavië :

(a) de wetgeving betreffende de sociale zekerheid;

(b) de wetgeving betreffende de kinderbijslag;

(c) de wetgeving betreffende de organisatie en de financiering van de arbeidsvoorziening en van de steun aan de onvrijwillig werkloos gebleven werknemers.

Les dispositions de la présente Convention seront appliquées aux marins de la marine marchande après la conclusion d'un Arrangement entre les pays contractants.»

Article 3.

1. Au paragraphe 2, (a) de l'article 3 de la même Convention, les mots «du Gouvernement» sont remplacés par les mots «des autorités administratives suprêmes».

2. Le même paragraphe 2, (a) de l'article 3 est complété par la disposition suivante :

«la demande de prolongation doit être introduite avant l'expiration du délai de douze mois».

3. Le paragraphe 2, (b) du même article 3 est complété par la disposition suivante :

«pour autant qu'ils ne résident pas dans le pays où ils travaillent».

Article 4.

Il est inséré dans le Titre Ier de la même Convention un article 4bis libellé comme suit :

«Article 4bis

Lorsque la législation de l'un des pays contractants prévoit la réduction, la suppression ou la suspension d'une prestation de sécurité sociale en cas de cumul de cette prestation avec une autre prestation de sécurité sociale ou avec une rémunération, la prestation acquise en vertu de la législation de l'autre pays contractant ou une rémunération obtenue sur le territoire de l'autre pays contractant est également opposable au bénéficiaire de la prestation.

Toutefois, cette règle n'est pas applicable aux cas où des prestations sont acquises conformément aux dispositions de l'article 12 et du Chapitre III du Titre II de la présente Convention.»

Article 5.

L'article 5, (2) de la même Convention est remplacé par la disposition suivante :

«(2) ils aient été aptes au travail à leur dernière entrée sur le territoire de ce pays;»

Article 6.

Le deuxième et le troisième alinéas de l'article 6 de la même Convention sont abrogés.

Article 7.

L'article 7 de la même Convention est remplacé par la disposition suivante :

«La règle visée à l'article 5, (3), à l'article 6, (2) et à l'article 30, (2) n'est applicable que si l'occupation dans le pays du nouveau lieu de travail a lieu dans un délai d'un mois, à compter de la fin de l'occupation dans le pays de l'ancien lieu de travail.»

Article 8.

Il est inséré au Chapitre Ier du Titre II de la même Convention deux articles libellés comme suit :

«Article 8bis

Les ayants droit d'un travailleur salarié ou assimilé qui a droit aux prestations en vertu de la législation du pays d'affiliation, bénéficient des prestations en nature de l'assurance maladie-maternité lorsqu'ils résident sur le territoire du pays contractant autre que celui du lieu d'affiliation du travailleur pour autant qu'ils n'aient pas droit aux prestations en nature de la législation du pays de résidence.

L'ouverture du droit auxdites prestations est déterminée suivant les dispositions de la législation du pays d'affiliation. Les ayants droit ainsi que l'étendue, la durée et les modalités du service des prestations sont déterminés suivant les dispositions de la législation du pays de résidence.

De bepalingen van dit Verdrag zullen op de zeelieden ter koopvaardij van toepassing zijn nadat een Schikking tussen de verdragssluitende landen zal zijn getroffen geworden.»

Artikel 3.

1. In paragraaf 2, a) van artikel 3 van hetzelfde Verdrag, worden de woorden «met de Regering» vervangen door de woorden «met de hoogste administratieve autoriteiten».

2. Dezelfde paragraaf 2, a) van artikel 3 wordt met de volgende bepaling aangevuld :

«de aanvraag om verlenging moet vóór het verstrijken van de termijn van twaalf maand worden ingediend.»

3. Paragraaf 2, b) van hetzelfde artikel 3 wordt met de volgende bepaling aangevuld :

«voor zover zij niet wonen in het land waar zij zijn tewerkgesteld.»

Artikel 4.

In titel I van hetzelfde Verdrag wordt een artikel 4bis ingevoegd dat luidt als volgt :

«Artikel 4bis

Wanneer de wetgeving van één van de verdragssluitende landen voorziet in de vermindering, de afschaffing of de schorsing van een sociale-zekerheidsprestatie irgval van samenloop van deze prestatie met een andere sociale-zekerheidsprestatie of met een bezoldiging, dan kan de prestatie, verkregen overeenkomstig de wetgeving van het ander verdragssluitend land, of een bezoldiging verkregen op het grondgebied van het ander verdragssluitend land tegen de prestatiegerechtigde eveneens worden ingeroepen.

Deze regel is evenwel niet van toepassing in de gevallen waarin prestaties overeenkomstig de bepalingen van artikel 12 en van Hoofdstuk III van Titel II van dit Verdrag zijn verkregen.»

Artikel 5.

Artikel 5, (2) van hetzelfde Verdrag wordt door de volgende bepaling vervangen :

«(2) zij bij hun laatste aankomst op het grondgebied van dit land arbeidsgeschikt waren;»

Artikel 6.

Het tweede en het derde lid van artikel 6 van hetzelfde Verdrag worden opgeheven.

Artikel 7.

Artikel 7 van hetzelfde Verdrag wordt door de volgende bepaling vervangen :

«De bij artikel 5, (3), bij artikel 6, (2), en bij artikel 30, (2), bepaalde regel is enkel van toepassing indien de tewerkstelling in het land van de nieuwe plaats van tewerkstelling begint binnen een termijn van één maand, te rekenen van het einde van de tewerkstelling in het land van de vroegere plaats van tewerkstelling.»

Artikel 8.

In Hoofdstuk I van Titel II van hetzelfde Verdrag worden twee nieuwe artikelen ingevoegd, luidend als volgt :

«Artikel 8bis

De rechthebbenden van een werknemer of van een ermoeid gelijkgestelde, die op de prestaties recht heeft overeenkomstig de wetgeving van het land van aansluiting, hebben aanspraak op de verstrekkingen van de ziekte- en moederschapsverzekering, wanneer zij verblijven op het grondgebied van het ander verdragssluitend land dan dat waar de werknemer aangesloten is, voor zover zij geen recht hebben op de verstrekkingen van de wetgeving van het land van verblijf.

Het ingaan van het recht op die verstrekkingen wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving van het land van aansluiting. Overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving van het land van verblijf wordt bepaald wie rechthebbende is en worden omvang en duur van de verstrekkingen alsook de nadere regelen voor het verleden daarvan vastgesteld.

L'institution du pays d'affiliation rembourse à l'institution du pays de résidence les trois quarts des dépenses afférentes à ces prestations. Les autorités administratives suprêmes des pays contractants peuvent décider que ces remboursements s'opéreront sur la base d'un montant forfaitaire qu'elles déterminent.

Article 8ter

Les travailleurs salariés ou assimilés admis au bénéfice des prestations en vertu de la législation de l'un des pays contractants, ainsi que les ayants droit, conservent ce bénéfice lorsqu'ils transfèrent leur résidence dans l'autre pays, à condition que l'institution compétente du pays d'affiliation autorise ce transfert.

Les dispositions de l'article 8bis, alinéas 2 et 3 s'appliquent par analogie.»

Article 9.

L'article 9 de la même Convention est remplacé par les dispositions suivantes :

« Article 9

Paragraphe 1e. — Lorsque le titulaire de pensions dues au titre des législations des deux pays contractants, a droit aux prestations en nature en vertu de la législation du pays contractant sur le territoire duquel il réside, compte tenu de la totalisation des périodes d'assurance accomplies dans les deux pays, ces prestations sont servies à ce titulaire et aux ayants droit, par l'organisme du pays de résidence et à la charge de cet organisme.

Paragraphe 2. — Lorsque le titulaire d'une pension due au titre de la législation de l'un des pays contractants seulement réside sur le territoire de l'autre pays contractant, les prestations en nature lui sont servies, ainsi qu'aux ayants droit, par l'organisme du pays de résidence, comme si l'intéressé était titulaire d'une pension au titre de la législation de ce dernier pays.

L'ouverture du droit auxdites prestations est déterminée suivant les dispositions de la législation du pays débiteur de la pension. L'échéance, la durée et les modalités du service des prestations sont déterminées suivant les dispositions de la législation du pays de résidence.

Ces prestations sont remboursées par l'organisme compétent du pays qui accorde la pension, sauf si, dans son pays de résidence, l'intéressé a droit, en une autre qualité, à ces prestations.

Paragraphe 3. — Les autorités administratives suprêmes des pays contractants peuvent décider que les remboursements visés au paragraphe 2 du présent article s'opéreront sur la base d'un montant forfaitaire qu'elles déterminent.»

Article 10.

Au premier alinéa de l'article 10 de la même Convention, les mots « n'excédant pas un mois » sont remplacés par les mots « n'excédant pas un délai à fixer dans un Arrangement administratif. »

Article 11.

1. Le paragraphe 2 de l'article 11 de la même Convention est remplacé par les dispositions suivantes :

« Paragraphe 2

Les prestations en espèces de l'assurance invalidité sont liquidées conformément aux dispositions de la législation qui était applicable à l'intéressé au moment où est survenue l'incapacité de travail suivie d'invalidité et supportées par l'organisme compétent aux termes de cette législation.»

2. Le paragraphe 3 du même article 11 est abrogé.

Article 12.

L'article 17 de la même Convention est complété par un paragraphe 5 libellé comme suit :

« Paragraphe 5.

Si d'après la législation d'un des pays contractants, le droit à la pension n'est pas subordonné à l'accomplissement d'un stage mais est

De instelling van het land van aansluiting betaalt aan de instelling van het land van verblijf de drie vierden terug van de uitgaven met betrekking tot die verstrekkingen. De hoogste administratieve autoriteiten van de verdragsluitende landen kunnen beslissen dat de terugbetalingen zullen worden verricht op basis van een forfaitair bedrag dat zij bepalen.

Artikel 8ter

De werknemers of ermoeid gelijkgestelden, die op de prestaties gerechtig zijn overeenkomstig de wetgeving van een van de verdragsluitende landen, alsook de rechthebbenden, behouden dit voordeel wanneer zij hun verblijfplaats naar het andere land overbrengen, op voorwaarde dat de bevoegde instelling van het land van aansluiting deze overbrenging toestaat.

De bepalingen van artikel 8bis, tweede en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.»

Artikel 9.

Artikel 9 van hetzelfde Verdrag wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Artikel 9

Paragraaf 1. — Wanneer de gerechtigde op pensioenen, welke uit hoofde van de wetgevingen van beide verdragsluitende landen zijn verschuldigd, recht heeft op verstrekkingen op grond van de wetgeving van het verdragsluitende land op het grondgebied waarvan hij verblijft, rekening gehouden met het totaal van de in beide landen volbrachte verzekeringstijdvakken, worden die verstrekkingen aan deze gerechtigde en aan de rechthebbenden verleend door de instelling van het land van verblijf en ten laste van die instelling.

Paragraaf 2. — Wanneer de gerechtigde op een pensioen, dat uit hoofde van de wetgeving van één van de verdragsluitende landen is verschuldigd, op het grondgebied van het ander verdragsluitend land verblijft, worden de verstrekkingen hem, alsook aan de rechthebbenden, verleend door de instelling van het land van verblijf alsof de betrokken gerechtigde was op een pensioen uit hoofde van de wetgeving van laatstgenoemd land.

Het ingaan van het recht op die verstrekkingen wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving van het land dat het pensioen verschuldigd is. Omvang en duur van die verstrekkingen, alsook de nadere regelen voor het verlenen daarvan, worden vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving van het land van verblijf.

Die verstrekkingen worden terugbetaald door de bevoegde instelling van het land dat het pensioen toekent, behalve wanneer de betrokken in het land van zijn verblijfplaats in een andere hoedanigheid recht heeft op die verstrekkingen.

Paragraaf 3. — De hoogste administratieve autoriteiten van de verdragsluitende landen kunnen beslissen dat de in § 2 van dit artikel bedoelde terugbetalingen worden verricht op grond van een forfaitair bedrag dat zij vaststellen.»

Artikel 10.

In het eerste lid van artikel 10 van hetzelfde Verdrag, worden de woorden « niet langer dan één maand » vervangen door de woorden « niet langer dan een bij Administratieve Schikking te bepalen termijn ».«

Artikel 11.

1. Paragraaf 2 van artikel 11 van hetzelfde Verdrag wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Paragraaf 2

De uitkeringen van de invaliditeitsverzekering worden vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving die op de betrokken toepassing was op het ogenblik dat de arbeidsongeschiktheid gevolg van de invaliditeit is ingetroeden en vallen ten laste van de instelling welke overeenkomstig deze wetgeving bevoegd is.»

2. Paragraaf 3 van hetzelfde artikel 11 is opgeheven.

Artikel 12.

Artikel 17 van hetzelfde Verdrag wordt aangevuld met een paragraaf 5, die luidt als volgt :

« Paragraaf 5

Wanneer, volgens de wetgeving van één van de verdragsluitende landen, het recht op pensioen niet afhankelijk is gesteld van het door-

acquis année par année, l'organisme intéressé de ce pays peut calculer le droit à la pension directement et exclusivement en fonction des périodes d'assurance accomplies dans ce pays et des périodes reconnues équivalentes à des périodes d'assurance en vertu de la législation de ce pays, à condition que le montant de la pension ainsi calculée donne un résultat équivalent au montant de la pension calculée selon les règles visées aux paragraphes 1 à 4. »

Article 13.

L'article 18 de la même Convention est complété par un deuxième alinéa libellé comme suit :

« Dans le cas visé au premier alinéa, la pension déjà liquidée est revisée, conformément aux dispositions de l'article 17, à partir de la date à laquelle le droit à la pension est établi au regard de la législation de l'autre pays contractant. »

Article 14.

Le paragraphe 2 de l'article 20 est abrogé.

Article 15.

Il est inséré au Chapitre III du Titre II de la même Convention un article 20bis libellé comme suit :

« Article 20bis

Les dispositions des articles 17, 18 et 20 s'appliquent par analogie pour les pensions aux survivants. »

Article 16.

L'article 21 de la même Convention est remplacé par les dispositions suivantes :

« Article 21

Si la législation de l'un des pays contractants subordonne à des conditions de résidence le paiement des pensions d'invalidité ou des pensions de vieillesse et de survie, lesdites conditions de résidence ne sont pas opposables aux ressortissants belges ou yougoslaves, tant qu'ils résident dans l'un des deux pays contractants. »

Article 17.

L'article 22 de la même Convention est abrogé.

Article 18.

Le Chapitre V du Titre II de la même Convention est remplacé par les dispositions suivantes :

« Chapitre V. — Allocations familiales.

Article 23

Paragraphe 1er. — Si la législation nationale subordonne l'ouverture du droit aux allocations familiales à l'accomplissement de périodes de travail ou assimilées, il est tenu compte des périodes effectuées tant dans l'un que dans l'autre pays.

Paragraphe 2. — Les travailleurs yougoslaves occupés en Belgique et dont les enfants sont élevés en Yougoslavie ont droit aux allocations familiales proprement dites, à l'exclusion de toute allocation spéciale ou majorée, résultant de la législation belge.

Un Arrangement administratif déterminera notamment les catégories d'enfants bénéficiaires, les conditions d'octroi et les taux des allocations familiales ainsi que les périodes pour lesquelles ces allocations seront accordées.

Paragraphe 3. — Les travailleurs belges occupés en Yougoslavie et dont les enfants sont élevés en Belgique ont droit aux allocations familiales résultant de la législation yougoslave. »

lopen van een wachttijd, doch van jaar tot jaar wordt verkregen, mag de betrokken instelling van dat land het recht op het pensioen berekenen, rechtstreeks en uitsluitend op grond van de verzekeringstijdvakken die in dat land zijn volbracht en op grond van de perioden die zijn erkend als gelijkgesteld met verzekeringstijdvakken overeenkomstig de wetgeving van dat land, op voorwaarde dat het aldus berekend pensioenbedrag een resultaat geeft dat gelijk is aan het pensioenbedrag dat berekend is overeenkomstig de bij paragrafen 1 tot 4 bepaalde regelen. »

Artikel 13.

Artikel 18 van hetzelfde Verdrag wordt met een tweede lid aangevuld, dat luidt als volgt :

« In het bij het eerste lid bepaalde geval, wordt het reeds vastgestelde pensioen herien overeenkomstig de bepalingen van artikel 17, te rekenen van de datum waarop het recht op pensioen ten opzichte van de wetgeving van het ander verdragsluitend land is vastgesteld. »

Artikel 14.

Paragraaf 2 van artikel 20 is opgeheven.

Artikel 15.

In Hoofdstuk 3 van Titel II van hetzelfde Verdrag wordt een artikel 20bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

« Artikel 20bis

De bepalingen van de artikelen 17, 18 en 20 zijn, bij analogie, van toepassing op de overlevingspensioenen. »

Artikel 16.

Artikel 21 van hetzelfde Verdrag wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Artikel 21

Indien de wetgeving van een van de verdragsluitende landen de uitbetaling van de invaliditeitspensioenen of van de ouderdoms- en overlevingspensioenen van verblijfsvooraarden afhankelijk stelt, kunnen deze verblijfsvooraarden niet tegen de Belgische of Joegoslavische onderdanen worden ingeroepen, zolang zij in een van beide Verdragsluitende landen verblijven. »

Artikel 17.

Artikel 22 van hetzelfde Verdrag is opgeheven.

Artikel 18.

Hoofdstuk V van Titel II van hetzelfde Verdrag wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Hoofdstuk V. — Kinderbijslag.

Artikel 23

Paragraaf 1. — Wanneer de nationale wetgeving de ingang van het recht op kinderbijslag afhankelijk stelt van het volbrengen van arbeidsperiodes of ermee gelijkgestelde perioden, komen zowel de perioden die volbracht zijn in het ene als in het andere land, in aanmerking.

Paragraaf 2. — De Joegoslavische werknemers die in België zijn tewerkgesteld, en wier kinderen in Joegoslavië worden opgevoed, hebben recht op de eigenlijke kinderbijslag, met uitsluiting van elke bijzondere of verhoogde bijslag, die wordt toegekend ingevolge de Belgische wetgeving.

Een Administratieve Schikking zal, inzonderheid, de categorieën van rechtgevende kinderen, de toekenningsovervaarden en de bedragen van de kinderbijslag nader bepalen, alsook de perioden voor welke deze kinderbijslag zal worden toegekend.

Paragraaf 3. — De Belgische werknemers die in Joegoslavië zijn tewerkgesteld, en wier kinderen in België worden opgevoed, hebben recht op de kinderbijslag die wordt toegekend ingevolge de Joegoslavische wetgeving. »

Article 19.

L'article 27 de la même Convention est remplacé par les dispositions suivantes :

« Article 27

Paragraphe 1er. — Pour apprécier le degré d'incapacité permanente résultant d'un accident de travail ou d'une maladie professionnelle, au regard de la législation belge ou yougoslave, les accidents du travail ou les maladies professionnelles survenus antérieurement, sous la législation de l'autre pays, sont pris en considération comme s'ils étaient survenus sous la législation du premier pays.

Paragraphe 2. — Lorsque, en cas d'aggravation d'une maladie professionnelle un travailleur qui a bénéficié ou qui bénéficie d'une réparation pour une maladie professionnelle en vertu de la législation de l'un des pays contractants fait valoir, pour une maladie professionnelle de même nature, des droits à prestations en vertu de la législation de l'autre pays, les règles suivantes sont applicables :

(a) si le travailleur n'a pas exercé sur le territoire de ce dernier pays un emploi susceptible de provoquer la maladie professionnelle ou de l'aggraver, l'organisme d'affiliation du premier pays reste tenu de prendre à sa charge les prestations en vertu de sa propre législation compte tenu de l'aggravation.

(b) si le travailleur a exercé, sur le territoire de ce dernier pays un tel emploi, l'organisme d'affiliation du premier pays tenu de servir les prestations en vertu de sa propre législation, compte non tenu de l'aggravation; l'organisme d'affiliation de l'autre pays octroie au travailleur le supplément dont le montant est déterminé selon la législation de ce second pays et correspond à la majoration du taux d'incapacité de travail. »

Article 20.

L'article 31 de la même Convention est remplacé par les dispositions suivantes :

« Article 31

Paragraphe 1er. — L'organisme du pays d'affiliation est tenu d'accorder l'indemnité funéraire due au titre de la législation qu'il applique, même si le bénéficiaire réside sur le territoire de l'autre pays contractant.

Paragraphe 2. — En cas de décès d'une personne bénéficiant d'une pension de vieillesse ou d'invalidité ou d'une indemnité d'invalidité des organismes compétents des deux pays contractants par totalisation des périodes d'assurance, l'indemnité funéraire est due par l'organisme compétent du pays dans lequel le travailleur avait été assuré en dernier lieu si, en tenant compte des périodes totalisées, les conditions exigées par la législation de ce pays sont remplies.

Paragraphe 3. — En cas de décès d'une personne bénéficiant d'une pension de vieillesse auprès de l'organisme d'un seul pays contractant ou d'une prestation due en vertu de la législation belge ou yougoslave relative aux accidents du travail ou aux maladies professionnelles, l'indemnité funéraire est due par l'organisme compétent du pays débiteur de la pension ou de la prestation, si les conditions exigées par la législation de ce pays sont remplies. »

Article 21.

L'article 32 de la même Convention est complété par deux paragraphes libellés comme suit :

« Paragraphe 4. — Les autorités diplomatiques et consulaires de l'un des deux pays contractants peuvent, à leur demande, agir en qualité de mandataire d'un ressortissant du pays qu'elles représentent, devant les juridictions de l'autre pays et assurer la défense des intérêts de ce ressortissant devant ces juridictions.

Paragraphe 5. — Pour l'application du présent article, ainsi que des articles 33, 34 et 35, le terme « juridictions » désigne les juridictions administratives compétentes en matière de sécurité sociale. »

Artikel 19.

Artikel 27 van hetzelfde Verdrag wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Artikel 27

Paragraaf 1. — Om de graad van blijvende arbeidsongeschiktheid die voortvloedt uit een arbeidsongeval of uit een beroepsziekte ten aanzien van de Belgische of de Joegoslavische wetgeving te beoordelen, worden de arbeidsongevallen of de beroepsziekten die zich voorheen onder de wetgeving van het andere land hebben voorgedaan, in aanmerking genomen alsof zij zich onder de wetgeving van het eerste land hadden voorgedaan.

Paragraaf 2. — Wanneer, in geval van verergering van een beroepsziekte, een werknemer, die aanspraak had of heeft op een schade-losstelling voor een beroepsziekte overeenkomstig de wetgeving van één van de verdragsluitende landen, wegens een beroepsziekte van dezelfde aard, rechten op prestaties overeenkomstig de wetgeving van het andere land doet gelden, zijn de volgende regelen van toepassing :

(a) indien de werknemer, op het grondgebied van laatstgenoemd land, geen betrekking heeft uitgeoefend die de beroepsziekte of de verergering ervan tot gevolg kan hebben, blijft de aansluitingsinstelling van het eerste land gehouden de verstrekkingen te haren laste te nemen overeenkomstig haar eigen wetgeving, daarbij rekening houdend met de verergering;

(b) indien de werknemer, op het grondgebied van laatstgenoemd land, een zulke betrekking heeft uitgeoefend, blijft de aansluitingsinstelling van het eerstgenoemde land ertoe gehouden de prestaties overeenkomstig haar eigen wetgeving te verlenen, zonder inachtneming van de verergering; de aansluitingsinstelling van het andere land kent de werknemer de aanvullende vergoeding toe, waarvan het bedrag volgens de wetgeving van dit tweede land wordt vastgesteld en dat met de verhoging van de graad van arbeidsongeschiktheid overeenstemt. »

Artikel 20.

Artikel 31 van hetzelfde Verdrag wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Artikel 31

Paragraaf 1. — De instelling van het land van aansluiting is ertoe gehouden de uitkering voor begrafeniskosten te verlenen die uit hoofde van de wetgeving welke zij toepast is verschuldigd, zelfs indien de gerechtigde op het grondgebied van het ander verdragsluitend land verblijft.

Paragraaf 2. — Bij overlijden van een persoon die gerechtigd is op een ouderdomspensioen vanwege de instelling van één enkel verdragsluitend land of op een verstrekking die verschuldigd is ingevolge de Belgische of Joegoslavische wetgeving betreffende de arbeidsongevallen of de beroepsziekten, is de uitkering voor begrafeniskosten verschuldigd door de bevoegde instelling van het land waar de werknemer het laatst verzekerd was, indien, rekening houdend met de samengestelde perioden, de bij de wetgeving van dat land vereiste voorwaarden vervuld zijn.

Paragraaf 3. — Bij overlijden van een persoon die gerechtigd is op een ouderdomspensioen vanwege de instelling van één enkel verdragsluitend land of op een verstrekking die verschuldigd is ingevolge de Belgische of Joegoslavische wetgeving betreffende de arbeidsongevallen of de beroepsziekten, is de uitkering voor begrafeniskosten verschuldigd door de bevoegde instelling van het land dat het pensioen of de prestatie verschuldigd is, indien de bij de wetgeving van dat land vereiste voorwaarden vervuld zijn. »

Artikel 21.

Artikel 32 van hetzelfde Verdrag wordt met twee paragrafen aangevuld, welke luiden als volgt :

« Paragraaf 4. — De diplomatieke en consulaire autoriteiten van één van beide verdragsluitende landen mogen, op hun aanvraag, voor de rechtscolleges van het andere land optreden als gemachtigde van een onderdaan van het land dat zij vertegenwoordigen, en de belangen van deze onderdaan voor deze rechtscolleges verdedigen.

Paragraaf 5. — Voor de toepassing van dit artikel, alsook van de artikelen 33, 34 en 35, betekent de term « rechtscolleges » de administratieve rechtscolleges die bevoegd zijn inzake sociale zekerheid. »

Article 22.

Le paragraphe 1er de l'article 33 de la même Convention est remplacé par les dispositions suivantes :

« Paragraphe 1er — Le bénéfice des exemptions du droit d'enregistrement, de greffe, de timbre et de taxes consulaires prévues par la législation de l'un des pays contractants pour les pièces à produire aux autorités, institutions ou juridictions de ce pays, est étendu aux pièces correspondantes à produire pour l'application de la présente Convention, aux autorités, institutions ou juridictions de l'autre pays. »

Articel 23.

L'article 35 de la même Convention est remplacé par les dispositions suivantes :

« Article 35

Les demandes et les recours qui devraient être introduits dans un délai déterminé auprès d'une autorité, d'une institution ou d'une juridiction d'un pays contractant compétente pour recevoir les demandes ou les recours en matière de sécurité sociale, sont considérés comme recevables s'ils sont présentés dans le même délai auprès d'une autre, d'une institution ou d'une juridiction correspondante de l'autre pays. Dans ce cas, cette dernière autorité, institution ou juridiction devra transmettre, sans retard, ces demandes ou ces recours. »

Article 24.

L'article 37 de la même Convention est remplacé par les dispositions suivantes :

« Article 37

Sont considérés dans chacun des pays contractants comme autorités administratives suprêmes, au sens de la présente Convention :

*en Belgique : le Ministre de la Prévoyance sociale
en Yougoslavie : le Conseil Fédéral du Travail. »*

Article 25.

La présente Convention sera ratifiée et les instruments de ratification en seront échangés à Belgrade aussitôt que possible.

Elle entrera en vigueur le premier jour du deuxième mois qui suivra l'échange des instruments de ratification.

EN FOI DE QUOI, les plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et l'on revêtue de leurs cachets.

Fait en double exemplaire, à Bruxelles, le 11 mars 1968.

Pour le Royaume de Belgique :

P. DE PAEPE.

Pour la République Socialiste Fédérative de Yougoslavie :

M. LALOVIC.

Artikel 22.

Paragraaf 1 van artikel 33 van hetzelfde Verdrag wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Paragraaf 1. — De vrijstelling van de registratie-, griffie- en zegelrechten, alsook van de consulaire taken waarin de wetgeving van één van de verdragsluitende landen voorziet voor het indienen van stukken bij de autoriteiten, instellingen of rechtscolleges van dit land, geldt eveneens voor de overeenkomstige stukken die voor de toepassing van dit Verdrag bij de autoriteiten, instellingen of rechtscolleges van het ander land moeten worden ingediend. »

Artikel 23.

Artikel 35 van hetzelfde Verdrag wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Artikel 35.

De aanvragen en beroepen die binnen een vastgestelde termijn worden moeten worden ingediend bij een autoriteit, een instelling of een rechtscollege van één van de verdragsluitende landen, bevoegd om de aanvragen en de beroepen inzake sociale zekerheid te ontvangen, worden als ontvankelijk beschouwd indien zij binnen dezelfde termijn bij een overeenkomstige autoriteit, instelling of een overeenkomstig rechtscollege van het andere land worden ingediend. In dat geval moet deze autoriteit, deze instelling of dit rechtscollege die aanvragen of beroepen onverwijld doorzenden. »

Artikel 24.

Artikel 37 van hetzelfde Verdrag wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Artikel 37

In elk van de verdragsluitende landen worden als hoogste administratieve autoriteiten in de zin van dit Verdrag beschouwd :

*in België : de Minister van Sociale Voorzorg
in Joegoslavië : de Federale Arbeidsraad. »*

Artikel 25.

Dit Verdrag zal worden bekraftigd en de bekraftigingsoorkonden ervan zullen, zo vlug mogelijk, te Belgrado worden uitgewisseld.

Het wordt van kracht de eerste dag van de tweede maand die volgt op de uitwisseling van de bekraftigingsoorkonden.

TEN BLIJKE WAARVAN, de respectieve gevoldmachtigden dit Verdrag hebben ondertekend, en het van hun zegels hebben voorzien.

Gedaan, in tweevoud, te Brussel op 11 maart 1968.

Voor het Koninkrijk België :

P. DE PAEPE.

Voor de Socialistische Federale Republiek Joegoslavië :

M. LALOVIC.